

ПОДГОТОВКАТА И ПРОВЕЖДАНЕТО НА ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛЕН СЪБОРИ НА НАРОДНОТО ТВОРЧЕСТВО – ЕТАПИ ОТ XI НАЦИОНАЛЕН СЪБОР НА НАРОДНОТО ТВОРЧЕСТВО

ЧИТАЛИЩНА УЧЕБНА ГОДИНА

10 – 11.04.2014 година

Почивна станция – село Рударци

Семинар на тема:
“Народните читалища –
Предизвикателства през 2014”

Общински събори:

1/.Община Земен – 24.05.2014 г.

в двора на манастир “Св.Иоан Богослов” град Земен

2/.Община Радомир – 14.06.2014 г.

пред Общински Младежки дом град Радомир

3/.Община Ковачевци – 18.06.2014 г.

в салона на НЧ”Георги Димитров” село Ковачевци

4/. Община Перник – 21 и 22.06.2014 г.

пред НЧ “Пробуда-1937 г.” село Кладница

5/.Община Брезник – 28.06.2014 г.”Видовден”

пред НЧ”Просвещение” град Брезник

6/.Община Трън –

Регионален събор
на Пернишка област :

Дата:

М.ЮНИ 2015 Г.

Място:

местността “Кракра”

*СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА
УЧАСТИЕ В ОБЩИНСКИЯ,
РЕГИОНАЛЕН И ЗАКЛЮЧИТЕЛЕН
ЕТАП НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪБОР
КОПРИВЩИЦА, 2015*

**Видове и времетраене на представените
образци от всички жанрове на
традиционното изкуство!**

I/. Колективни групи, формации

а/. Ансамбли за традиционен фолклор –
с програма до 15 мин.

Изпълняват цялата програма, изградена на базата на местните традиционни фолклорни певчески, танцови, музикални, словестни традиции, и националните традиционни носии и реквизит.

- ❑ да се избягват всякакви варианти на обработка, най-вече при танците.
- ❑ да не се употребяват найлони, пласмаси, вестници, модерни изделия при реквизит /стъклени изделия, чаши, модерни найлонови покривки и др./
- ❑ да се избягват несъответствия на традиционната носия както за региона, така и за обредното време на представената ансамблова програма.
- ❑ да се спазва възрастовата граница на представените музикално-танцови образци за: /деца, юноши, младежи и девойки, мъже/жени, възрастни мъже и жени/. Не може деца, юноши и девойки да изпълняват музикално-танцови образци за възрастни и обратно./
- ❑ задължително съпровождащите ги инструментални групи или индивидуални инструменталисти да бъдат облечени в съответната традиционна носия характерна за региона от който се представят.

I/. Колективни групи, формации

б/. Фолклорни групи представящи народни обичаи - до 15 мин. /детски, юношески и групи от възрастни/- представят традиционни обичаи, ритуали и обреди, изградени на базата на оригинален местен традиционен фолклор от обредно-празничния и трудов календар на българите/.

❑ да се спазва стриктно обредното време на обичая, обреда, ритуала – зимен, пролетен, летен, есенен.

❑ да се спазва възрастовите граници на участващите персонажи.

Например: не може възрастна жена да участва като булка, или да ражда. Мъжки персонажи да се изпълняват от преоблечени жени като мъже и т.н.

❑ да спазват ритуалните обредни носии, реквизит.

❑ съпровождаща група от музикални .инструмент да бъдат облечени в носии. Като съпровождащ основен инструмен се допуска учатчето и на акордеон.

I/. Колективни групи, формации

г/. Фолклорни певчески групи две песни – бавна и хороводна - до 8 мин.
/шесторки, осморки, деветки от деца, младежки, възрастни и смесени/

да не се подреждат като при обработеното хорово изпълнение, а най-малко на две групи, което е характерно за певческите групи от Средна Западна България.

д/. Фолклорни дуети, триа, квартети – две песни – бавна и хороводна до 6 мин.

е/. Фолклорни инструментални групи – бавна и хороводна мелодия до 6 мин.

ж/. Фолклорни танцови групи – до пет хора до 8 мин.
/изпълняват се местни фолклорни хора - характерни за региона от който идва групата, хора на песен, с или без съпровод/

да се спазват носите, характерни за региона от който се представят

II/. Индивидуални участници:

а/.Изпълнители на народни песни – със или без съпровод /акапелно/ две песни – бавна и хороводна до 6 мин.

б/.Инструменталисти /гъдулари, гайдари, тамбурджии, кавалджии, изпълнители на двоянка, пищялка, свирки, окарини, ударни инструменти, устна хармоника/
изпълняват две инструментални мелодии – бавна и хороводна /бърза/ до 6 мин.

в/.Изпълнители на народни мелодии на: листа, бръмбъзлък и други – до 5 мин.

г/. Хороиграчи – две хора до 6 мин.

III/. Словесен фолклор – групи и индивидуални изпълнители:

а/. Фолклорни групи от: деца, младежи, възрастни и смесени – програма до 10 мин.

б/. Разказвачи на: народни предания, легенди, гатанки, народни умотворения от местния бит на селището; представят историята на дадено селище, местности и други – с времетраене до 6 мин.

в/. Имитатори на: птичи и животински гласове

IV/. Ревю на традиционни народни носии:

Традиционното облекло на българина е неговото второ “аз”. То е било определящо както за социалното положение, така и за пола, религиозната принадлежност /християни, мюсюлмани, евреи, цигани и други/, както и възрастта. Или както се казва в една стара българска поговорка: ...”По облеклото те посрещат, по акъла те изпращат!”...

Българската традиционна носия от Средна Западна България, е:

- всекидневна
- работна
- обредна и ритуална
- празнична

IV/. Ревю на традиционни народни носии:

а/. всекидневна - /детска, мъжка, женска, за възрастни мъже и жени/

Характерните мъжки граовски носии са така наречените “белетини” – състоящи се от: потури /чешири/, бяла риза с тесен ръкав без бродерия, менге, черен или червен пояс, кожен калпак; цървули /цървули-връвчанки, цреве, опинци, опанки/, бели вълнени чорапи /калци/ до под коляното.

- През зимата мъжете са носили дълги кожуси от овча кожа/за по-богатоти/, но повечето са носили къси кожуси без ръкав.

- Момченцата и момичетата до 7 г. възраст са носили роклички, като в някои райони на момченцата са връзвали поясчета, за да се знае, че е момче.

- Траурни женски – за млада жена/вдовица/, за възрастна жена/вдовица/

IV/. Ревю на традиционни народни носии:

б/. работна – детски, юношески, младежки, възрастни
/мъже и жени/

- Овчарският работен костюм може да бъде представен и с яморлук /опънджак/, придружен с гега или тояга, торба за храна, манерка.
- Жетварски – мъжки и женски – със съответните атрибути
- Орачи – с бялата кърпа на главата

IV/. Ревю на традиционни народни носии:

в/. обредна и ритуална - /детска, мъжка, женска, възрастни мъже и жени/

Детски – за молебените за дъжд “Пеперуда”, “Росоманка”; коледарчета, овчарчета /пастири/ и др.

Младежки/мъжки – коледарски, сурвакари /със зооморфни маски и ликове/, сватбени, религиозни и други

Момински/женски – лазарки, сватбени,

IV/. Ревю на традиционни народни носии:

г/. празнична - /детска, мъжка, женска, възрастни мъже и жени/

- Всички народни носии – представяни за деца, за юноши, за младежи и девойки, за мъже и жени, за възрастни мъже и жени да отговарят на изискването за традиционност, старинност или възтановени по оригинални образци.
- Да притежават всички принадлежащи към съответната /детска, мъжка и женска и възрастни мъже и жени/ носия: накити, венчета, кърпи и реквизит /менци, кобилици, стомни, сърпове, торби, тояги, геги и други характерни атрибути на носията и времето, по което се носи.
- Накити: - допуска се носенето на накити, характерни за възрастта, за вида носия /празнична и обредна/.

1/. Да се внимава каква носия представя – трудова, обредна, работна, всекидневна – да няма смесица. Носиите да се представят от лица отговарящи за съответната възраст – детски от деца, момински от девойки, ергенски- от ергени и младежи, мъжки и женски съответно от мъже и жени и старчески – от възрастни хора – мъже и жени.

2/. Не се допуска представяне на традиционни фолклорни образци - песенни, музикални, танцови, обредни/ритуални, словесен фолклор, който е показан на X-ия юбилеен Национален събор Копривщица 2010 година.

3/. Описание на традиционните носии на книжен носител: Работни костюми: /жетварски мъжки/

- Какъв е вида на костюма – мъжки, женски
- Състои се от: - беневреци изработени от шаечен бял плат
- Бяло менте – изработени от шаечен бял плат
- Риза /кошуля/ - от домашно тъкан памучен, ленен, копринен плат
- Червен или черен пояск в него с памучна кърпа /чито бяла, везена/
- Бели вълнени чорапи до под коляното
- Цървули /опинци/ - от щавена и нещавена /небричени/ свинска или телешка кожа.
- На дясното коляно е завързан кожена наколенка.
- На главата е завързана бяла памучна /тензухена/ кърпа по жетварски.
- В дясната ръка държи – сърп /ако е жетвар/ или везач /ако е връзвач/ на отрязаните житни класове
- Традиционната жетварска мъжка носия от 30-40 г. на ХХ в. представя от Гига Перин при НЧ «Просвета -1901 г.» село Попово или ако е възтановка от /изписват се трите имена на този който е направил възтановката и селището/, представен от Иванчо Момчилов Иванов /изписва се ведомството и селището/

V/. За документацията на събора:

- 1/. Всички допуснати изпълнения до заключителен етап трябва да бъдат описани и представени на хартиен носител в два екз.- описание на обичая, игрите, словесния фолклор, песните.
- 2/. Описание на хартиен носител на допуснатите в ревюто носии.

VI/. При представянето си на сцена да се спазва:

- 1/. Основно – времетраенето на съответната изява
- 2/. Специфичните диалектни особености на региона който представят – говор, традиционни носии, традиционни музикални инструменти, реквизит.
- 3/. За детските игри, народните обичаи, обреди и ритуали – изпълнителите да говорят по-високо, ясно и отчетливо, поради липсата на висящи микрофони, да не стоят с гръб към публиката, да се съобразяват със стоящите микрофони на стойки - ако има такива на аванс сцената.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

*10 и 11 април 2015 година
село Рударци,
Община Перник*

***Милчо Георгиев
Ст.експерт отдел
“ОКМДС”
при Община Перник***